

Prijímacia skúška zo slovenského jazyka a literatúry

Otázky 1 – 3 sa vzťahujú na ukážku 1. Pozorne si prečítajte jej text.

Ukážka 1

Železná doba je novým dejinným medzníkom európskeho ľudstva. Jej nástup v 8. stor. pred Kr. sprevádzali zmeny ústiace v novej kultúre. Zavŕšil sa rozpad rodovej spoločnosti, v Grécku a na území Talianska ju vystriedala už otrokárska spoločnosť organizovaná v mestských štátoch. Historické Grécko sa stalo krajinou, ktorá dala základ európskej vzdelanosti a kultúre. V Grécku vzniklo hláskové písmo a v krátkom čase sa stalo majetkom širokých vrstiev. Od prvých olympijských hier, podľa tradície konaných r. 776 pred Kr., sa ráta začiatok gréckeho letopočtu. Rozvoj otrokárskej spoločnosti podmienil veľkú grécku kolonizáciu začínajúcu už v 8. stor. pred Kr. Jej význam spočíval nielen v rozvoji moreplavby a obchodu, ale aj v kultúrnom pôsobení na ďalšie krajiny, ktoré získané výdobytky ďalej odovzdávali a šírili.

1. Vyberte tvrdenie, ktoré nevyplýva z ukážky:

- A. Železná doba je charakterizovaná nástupom otrokárskej spoločnosti, ktorá nahradila formu rodového zriadenia.
- B. Korene európskej kultúry a vzdelanosti treba hľadať v Grécku.
- C. Medzi pozitíva kolonizácie patrí odovzdávanie a šírenie nových výdobytkov.
- D. Grécka kolonizácia, začínajúca v 8. stor. pred Kr., zapríčinila rozvoj otrokárskej spoločnosti.

2. Vyberte tvrdenie, ktoré vyplýva z ukážky:

- A. Prvé olympijské hry sa podľa tradície konali v 7. stor. pred Kr.
- B. Počas 8. stor. pred Kr. na území Talianska ešte pretrvávala rodová spoločnosť.
- C. Hláskové písmo sa zakrátko rozšírilo do rôznych vrstiev.
- D. Rok 776 pred Kr. sa považuje za začiatok nášho letopočtu.

3. Význam slova medzník vystihuje slovo:

- A. rozhranie
- B. stupeň
- C. postup
- D. pomník

4. Akými slovtvornými postupmi vznikli slová dejinný, Kr., moreplavba?

- A. odvodzovaním príponou, skracovaním, skladaním
- B. skladaním, skracovaním, spájaním
- C. odvodzovaním predponou, zjednodušovaním, skracovaním
- D. odvodzovaním príponou, zjednodušovaním, spájaním

5. Slová európskeho, olympijských, gréckeho sú:

- A. privlastňovacie prídavné mená odvodené od slov Európa, Olymp, Grécko
- B. vzťahové prídavné mená odvodené od vlastných podstatných mien
- C. privlastňovacie prídavné mená skloňujúce sa podľa vzoru pekný
- D. akostné prídavné mená, ktoré sa nedajú stupňovať

6. Vyberte slovné spojenie, ktoré je združeným pomenovaním:

- A. železná doba
- B. historické Grécko
- C. krátky čas
- D. kultúrne pôsobenie

7. Akým slovným druhom je slovo okolo v spojení prišlo okolo 25 000 návštevníkov?

- A. príslovka
- B. predložka
- C. spojka
- D. časťica

8. Všetci pracovali, len on nič nerobil.

Zvýraznenú vetu môžeme bez zmeny nahradiť frazeologizmom:

- A. Krížom slamku nepreložil.
- B. Mal hlboko do kapsy.
- C. Zachoval si čistý štít.
- D. Chválil sa cudzím perím.

9. Ktorá z viet je dvojčlenná úplná?

- A. Pečie výborné koláče.
- B. Čítal som noviny.
- C. Dvere zamknite.
- D. Tí nič nevedia.

10. V mene Samo Chalupka sú neznelé párové spoluhlásky:

- A. dve
- B. tri
- C. štyri
- D. päť

11. Ktorá z viet obsahuje dokonavé sloveso?

- A. Uprene sa zahľadel na svojho otca.
- B. Peter nervózne kýval pravou rukou.
- C. Každý večer sa ukladal do farebného lístia.
- D. Pretekár sa celý triasol od vyčerpania.

Otázky 12 – 13 sa vzťahujú na ukážku 2. Pozorne si prečítajte jej text.

Ukážka 2

Štefan Sandtner: Vrana

Múdra, plachá, opatrná,
poznáš ju hneď po hlase,
krákrá, ako čierna škvrna
na oblohe belasej.

Kto jej kedy porozumie,
kto to krákrá pochopí,
keď nám chodí po rozume,
do srdca však nevstúpi.

Vrany čierne prelietavé
hniezda lúpia pažravé,
popolavé sťahovavé
žijú v pároch. Na zdravie.

Čierny krdel' čiernych krídel
prelieva sa nad hlavou,
kto ich sčítal a kto videl
kývať čiernou zástavou?

12. Ktorú vlastnosť nepripisuje básnik vranám v ukážke č. 2?

- A. Vrany sú prelietavé.
- B. Vrany sú opatrné.
- C. Vrany sú spevavé.
- D. Vrany sú sťahovavé.

13. Čo tvrdí básnik v ukážke č. 2?

- A. Vrany sú preto pažravé, lebo sú prelietavé.
- B. Vrany sú preto pažravé, lebo žijú v pároch.
- C. Vrany sú preto pažravé, lebo lúpia hniezda.
- D. Z neba padá veľa vrán.

14. Akým slohovým postupom sú písané učebnice?

- A. opisným
- B. informačným
- C. rozprávacím
- D. výkladovým

15. Označte možnosť, v ktorej sú všetky údaje správne:

- A. Samo Chalupka, Ľudovít Štúr, Ján Hollý – preromantizmus
- B. Samo Chalupka, Ján Chalupka, Ján Kollár – klasicizmus
- C. Ján Botto, Janko Kráľ, Andrej Sládkovič – romantizmus
- D. P. J. Šafárik, Ján Kollár, P. O. Hiezdoslav – realizmus

16. V ktorej možnosti sa všetky slová skloňujú podľa toho istého vzoru ako slovo hrad?

- A. majetok, Branko, hora, dvor
- B. plány, skaly, zdravie, skalisko
- C. výzor, smiech, Ctibor, skalisko
- D. plány, múr, roky, majetok

17. Vyberte správny pravopis:

V s-chravom jesennom počas- zv-čajne opadá všetko ovocie. Už sa to v sade nehm-r-osam- a včelam-.

- A. y,í,y,ý,i,i,i
- B. y,í,y,í,í,y,y
- C. y,í,y,ý,í,y,y
- D. y,í,y,í,i,i,i

18. Inotaj je:

- A. ukrytý zmysel
- B. priame pomenovanie niečoho
- C. tajnosť, ktorú majú priateľky medzi sebou
- D. vecná literatúra

19. V ktorej možnosti sú správne určené umelecké jazykové prostriedky:

tma zabudnutia, múdry čas, čas jak pavúk splete ju

- A. metonymia, epiteton, prirovnanie
- B. metonymia, personifikácia, animalizácia
- C. metafora, epiteton, prirovnanie
- D. metafora, personifikácia, prirovnanie

20. Ktoré dve slová možno správne doplniť na vybodkované miesta v nasledujúcej vete?

Elena sa so .....problémom Petrovi nezdôverila. Nebola si istá, či sa môže.....spol'ahnúť.

- A. svojim/naň
- B. svojim/naňho
- C. svojim/naň
- D. svojim/na neho